

Előfizetési díj:

Egész évre helyben 3 ft.
Félévre 5 „
Postai küldéssel 6 „
Egyes példány — 15 kr.

Hirdetések jutányos árért kö-
zölteknek, külön mindannyiszor
30 kr. bélyegdíj fizetettik.

Debreczenben:

Ez „Értesítő“ kiadó hivatala és a
Tudaközintézet létezik
Czegléd - Burgundia utcán, a
52-dik számú háznál.

Nagy-Váradon:

Előfizetések és hirdetések fel-
vetelnek

Kenézy Miklós
Tudaközintézetében.

DEBRECZEN NAGY-VÁRADI ÉRTESSÍTŐ

BIHAR-SZABOLCSMEGYEI HIRDETŐ.

Kereskedelmi, ipar, gazdaszat és különféle tartalommal.

Külföldre nézve kiadó-hivatalunk számára hirdetményeket elfogad, *M. Frankfurtban: Otto Molien és Jaeger* könyv-
kereskedése; *Bécsben: Haasenstein és Vogler. Oppelik Alajos és J. G. Brauner.*

HIVATALOS ÉS MAGÁN HIRDETÉSEK.

Nőknek igen fontos!

Alulirt egész tisztelettel tudja a t. cz. közön-
séggel, hogy mindennemű ruha-mérték **vevés, rajzo-
lás és szabásban**, gyakorlati és könnyen megfogható
tanrendszer szerint alapos oktatásokat kíván adni.
Megjegyzésre méltó, hogy e művészetet egy hónap
alatt, naponként egy órai oktatás mellett, ép oly gyor-
san és könnyen még oly hölgyek is megtanulhatják,
kiknek a ruha-rajzolás, szabás, vagy varráról leg-
csekélyebb fogalmuk sincs, miután az eljárás e czélra
készített műkapták és kiszámítás után történik.

Miután pedig alulirt tanmódja, ugy magyar mint
több külföldi vidékeken a legskeresebbnek s legcél-
hozvezetőbbnek ösmertetett, melyet több, ezek közül
az alább ide sorolt Elismervény is igazol, teljes re-
ményben van, hogy e nemes város mindenrendű
hölgyközönsége meleg pártolását és teljes megelé-
gedését is szerencsés leend kiérdemelni.

Schwarcz József,

ezen mű fellátalója s kiadója,

czegléd-utczán 26. sz. a. t. özv. Vámosyné assz. házában.

Megrendelhetők nála szintén az annyira ked-
velt Grover és Backer-féle varrógépek, melyeknek ke-
zelésében szinte oktatást ad.

Alulirt mérsékelt árért elfogad szalagokat és cipé-
két couvrirózás végett.

Bizonyítvány.

Alulírottaktól ezennel bizonyítatik, hogy Schwarcz
József ur a női ruhák rajzolása, mértékvevése és szabá-
sáiban új találmány által minden e szakamban ismere-
test fölülmul; hogy tehát a nő kiszámíthatlan hasznára van,
ki ezen módot sajátjává teszi. — Ez nem ugyenczéség,
mint sok más találmánynál, hanem a rendkívül kedvező
eredmények elegendőképen tanusítják, hogy mindazon bi-
zonyítványok és ajánlásokban, melyek eddig Schwarcz Jó-
zsef urnak kiállítottak, csak a tiszta igazság van mondva;
minek következtében az alulírottak kötelezőségöknek tart-
ják őt, valamint találmányát legmelegebben ajánlani. Kelt
Székesfehérvárott augst. hóban. *Tolnay János*, tanácsnok.
Schober János, *Heinrich Lajos*, fejérmegyei járás-orvosa.
Batta Mihály, cs. k. adószedő. *Szeplét Nándor*, Dr. *Szen-
defi József*, városi főorvos. *Márkus István*, ügyv. *Theiss*,
Oberlieutenant. *Láng István*, tanácsnok. Dr. *Philipp Tschuk*,
Patay János, mérnök. *Klepp*, Oberlieutenant. *Gebhardt Ig-
nác*. *Eder József*, gyakorló orvos. *Sék Károly*, építész.
Hivatalosan megerősítettik Kelt mint fentebb.

Boross Imre, város-kapitány.

(D. 304. 2-?)

Eladandó szőlő.

Nagyváradon, az ugynevezett Görög-oldalon,
273-dik szám alatti jókarban levő 2 hasáb sző-
lő, az utána levő 2 köblös nagyságu nemesfaju
gyümölcsösseel, pajtával, szüretelő edényekkel együtt sza-
badkézből örökáron eladandó. — Értekezni lehet fölöle
Kenézy Miklós-nál. (V. 36. 1-*)3

Beküldetett.

Hamburg, április 2. 1866.

Németország beutazása közben és a legjeles betegápoló-
intézetek látogatásakor, volt alkalmam Bécsben a

„Stájer növénynedv“

mell- és tüdőbajokban kitünő gyógyító sikeréről meggyőződ-
nöm, mit különben már régen többektől dicséret hallottam; —
és örvendek hogy önnek a **stájer növénynedv** hasz-
nálatáról, mell- és tüdőbajokban kitünő hatásáról nézeteimet
nyilvánosan kimondhatom. —

Egyszálaban nem tartozom azon orvosok közé, kik csak
gyógyszerek által hisznek minden bajt orvosolhatni és minden
bármi jó eredményü háziszert mellőznek. — Mintegy új tapaszt-
alatot a gyógyszerzatban tekintem a **stájer növénynedv**
több egyéneknél észlelt kitünő hatását, kik azt orvosok bele-
egyezésével használták.

Ezen **stájer növénynedv** valóban kitünő segéd-
szer az említett bajokban, és minden t. orvosnak anallinkább is
figyelmebe ajánlhatni, minthogy még eddig biztos gyógyszer fe-
lelt, ezen bajokban nem igen rendelkezhetünk.

„Ezen szerre saját gyógykörömben kü-
lönös gondot és figyelmet fogok fordítani.“

Szíveskedjék ezen sorokat becses lapjában felvenni.

Hamburgban is, hol jelenleg vagyok, **különösen
fogom a t. orvosurakat erre figyelmeztetni.**

(D. 300. 3—3)

Üdvözli Dr. Haim.

Árverés.

1916.VB.1866. Kovács János tól és neje Erdélyi Ludovikától végrehajtas utján le-
foglalt 37 köböl s 3 véka ösz-
buza, a vásártérnen folyó évi no-
vember hó 13-dik napján d. e.
9 órákor tartandó közönséges

árverés utján a legtöbbet igé-
rőknek azonnali készpénz fize-
tés mellett el fog adtatni. Kelt
Debreczenben a városi hirdőség-
nál 1866. okt. 22. tartott ülés-
séből.

Kiss Imre, főjegyző.
(D. 305. 2—3)

ENGELHOFFER G. J.

gyógyerejű havasi növényekből készült

izom és ideg-essentiája.

Külső használatra oszós-arc és izfájdalmak, fejfájás, szédülés, fülzúgás, keresztcsont-fájdalmak, tagok gyengesége, főleg nagy megerőltetés és nagy me-
netek után, általános testgyengeség, oldalmlyalás, aranyeres-bántalmak és kü-
lönösen alkatrészek gyengülése ellen.

Az izom és ideg-essentiája egy üveggel, használati utasítással együtt
1 újfrt Debreczenben Dr. Rotschnek V. Emil czégléd-utszai gyógytárában.

Ugyanott: a közkedvesség s orvosi vélemények által helyeselt
Stájer-növény-medu

folytonos új küldeményekben kapható. Egy üveg 87 ujkrájcár.

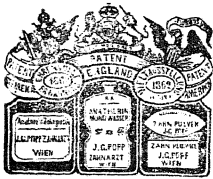
Szintén: hegyi mustalt készült — kétféle, egymint savanyu és édes
finom „asztali mustar“ van.

(D. 201. 12—*12)

Árverés.

659/1866. Sz. k. Debreczen város
Törvényszéke telekkönyvi Tanácsa részéről közhírré tétetik,
hogy Somogyi Sándornak nevé-
vel közös 3142 sorszám alatti
200 ártra becsült háza, folyó
1866. év november 5-., szük-
ség esetére december 3-dik
napján d. u. 3 órák or a helyzén-
nél tartandó nyilvános árverés
útján bírólilag el fog adni. Az
árverési feltételek a telekhiva-
lati irodájában megtekinthetők.
Kelt Debreczenben a városi Tör-
vényszék telekkönyvi Tanácsá-
nak 1866. május 9-kén tartott
ülésétől.

(D. 291. 3—3)

Osztr. cs. k. szabadalm.
amerikai-angol érdempénzzel
jutalmazott
ANATHERIN-SZÁJVIZ

J. G. Popp
gyakorlati fogorvostól.
Bécs, Bognergasse 2. szám.

E jeles készítmény, mely
már több évek óta mind nagyobb mérvben vonta magára a fog-
fájásban szenvedők figyelmét, legbiztosabb szer a fogak épen
tartására. És bár sokszoros vegytani elemzéseknak szolgált
tárgyul, mikint is az Anatherin-szájvíz semmi ártalmas anyagot
nem tartalmaz magában, még sem sikerült ennek egyes részei-
nek kipuhatólása s jölehet többször megkísérletelt utánzása,
de mindannyiszor haszlatlan, sőt káros sikerrel, mert az még csak
meg sem közelíthet a Dr. Popp által föltalált gyógyyszájvizet.

Az Anatherin-szájvíz a fogaknak ugyszólván, él-
tetőzere; a romlásnak indult fogakat megakadályozza további
elkorhadástól, jöttevöleg hat a foghusra, hathatós szer annak
vézése, elévült fogak s daganatok sat. szóval minden szájbhe-
tegség ellen, melyek gyakran a legsebekelyebb okból is beszo-
tak kövélkezni. Ezért legkevésbé sínes okunk csodálkozni,
hogy ez Anatherin-szájvíz napjainkban már oly általánosan a
legkülönböztetlenebb gyógyyszernek ismerletik.

Köszönet a nyilvánosságának, hogy ez már kisebb helye-
ken is magára vonta a figyelmét, s kevés város van már hazánk-
ban, hol e szájvízűek rakatárai ne léteznének, használati alkai-
mazásban ne volna, és annak hasznos, sikeres kísérletét nyo-
mán a legnagyobb tetszésnek ne örvendőne. (D. 84. 6—6)

**Anatherin fogpászta 1 frt 22 kr. Növény
fogpor 63 kr. Fogódom az odvas fogak saját olmozá-
sára 2 frt 10 kr.**

Kapható Debreczenben: **Borsos** ur gyógyyszertár-
rában, és Csanak József fűszerkereskedésében. **Nagyváradon:**
Janky Antal, Huzella A., Knorr uraknál. **Nagy-Károlyban:** Je-
linek gyógyysz. **Nyíregyházán:** Reich és Paulovics uraknál.
Böszörményben: Lányi M. **Nagy-Bányán:** Papp S. gyógyysz.
Sáwnyer-Tváralján: Gerber gyógyyszert. **Zilah:** Weiss gyógyysz.
Somlyó: Ruzska Ig. és Társa.

„Halottak estje.“

— Beszély. —

(Folyt.)

„Az öreg, magános egyén lévén, minden hábo-
ritás nélkül folytathaták beszédüket; me-
lyet először is az öreg kezdte meg.

„Uram!“ mondá az öreg, száználommal
nézve az ifju bánattól hervadt arczára, „két
éve mult már mióta ön ezen felügyeletem
alatti sirketben, folytonosan látogatja ama
sírhalmat. Ön megértve az ön fájdalmát,
háborítani soha szándokom nem vala, sőt
minden igyekezetem arra volt irányozva, hogy
azt mások részéről is megakadályozzam.“

„Köszönöm! köszönöm!“ vága közbe az
ifju rebegő hangon, s az öreg felvigyázó kezét
melegen megszorítva, „ezért, tudom, önnek hálá-
val tartozom.“

„De most!“ folytátá az öreg, „elmulaszthatlan
körülmény kényszerít ezen tettre; mely amily fontos, ép
oly gyors eljárást igényel.“

„Hogyan? ... Minő körülmény?“ kérdé Albert meg-
döbbenve.

„Épen ennek tudomásul vétele végett valék bátor
önt megszólítani. Tegnap egy gazdag és hatalmasnak látszó
ur, — jöve ki a sirketbe, s foglalólul két aranyat nyo-
mott markomba azon igérettel, hogy ha önt kérekeniten
közremüködendem, még száz annyal fog megjutalmazni.
De én lellem üdvösségét ezen öszegnél tiszterte többnek
tartom! — Ön, uram, ön iránt részvéttel viseltem, javát
és boldogságát ép úgy ohajtom, mint saját magamét. Most
tehát arra kérem önt, hogy mindenszentek ünneppéje alkai-
malommal hatna rám az ön szerencsélensége.“ ...

„Ugy!“ sohajtá föl az ismeretlen saját nemzeti nyel-
vén, amelyet az öreg sirketfelügyelő legkevésbé sem ér-
telt, „tehát már nyomomban van a vértzomjazó leopárd!
... Oh ne félj jó gróf!“ folytátá keserű gunyos hangon,
„a reménytelen prédához nem fog szerencséd lenni, hogy
régóta táplált boszuvagyad rajta kionthasd. Vagy, amikor
már leend, saját büntetésed leszen általa kétszerezve. ...
Jó öreg!“ folytátá az öreg felügyelőhez fordulva, „újolag
köszönöm a szivedben irántam táplált részvétet és jóindu-
latot; ne félj, jóságod kellő megjutalmaztatást nyered

Árverés.

1866/1866. Sz. k. Debreczen város
Törvényszéke telekkönyvi Tanácsa által közhírré tétetik,
hogy néhai László György és
neje 1862. szeptember 15-én, 1500. ar-
tra becsült, László Daniel és
neje Ballai Zsózsanna által bí-
rtól árverésen megvett, de az ár-
verési feltételeknek a kitűzött
időben eléget nem levés miatt
újabb árverés alá vont házuk 3
hold és 1200 [ ] öf szántó föl-
devel, folyó 1866. d. ik évi no-
vember 22-dik napján, délutáni
2 órákor, a helyzénben tartandó
nyilvános árverés útján, becs-
árón alól is, bírölög el fog a-
datni. Az árverési feltételek a
telekhivatali irodájában megte-
kinthetők. Kelt Debreczenben
a városi Törvényszék telekkönyvi
tanácsának 1866. évi október
10. napján tartott ülésétől. (D. 307. 2—3)

Isten ítélőszéke előtt. . . Szerencsétlenségem órája, mint látom, így is úgy is útni fog; s mire mindig irtózattal gondoltam, most már a legnagyobb élvezet leend reám nézve.“ S ezzel lehuzva feljéről egy értékes gyémántos gyűrűt, s azt az öreg felügyelőnek átnyújtá. „Ime“ mondá „ez volt egyetlenegy emlékem, mely árva sorsomban némileg vigasztalni tudott, s hogy ez más kézre ne kerüljön, emlék gyánadt fogadd tőlem úgy, mint szívem legdrágább ajándokát. Ha pedig a gróf holnapután eljövend, mond neki, hogy te már velem beszéltél, s ügyesen alkalmazott szavaid által kicsikartál tőlem annyit, hogy mindenszentek estvélén ujjolag meglátogatom a sirhalomt. Azonban vigyázzattal légy arra, hogy addig, míg én a sirhalomra nem borulok, reám ne rohanjanak poroszlói. Mondd, hogy én rendesen, miután a sirhalomnál imámat elvégzem, eszmélet nélkül szoktam a sirhalomra borulni, s ezen perc legalkalmasabb leend hatalmába kerithetni.“

„Az Istenért!“ kiálta föl az öreg érelműlve, „mire gondolt ön? . . . Én mekvési alkalmat akarok nyújtani, és ön, szándékosan látszik a veszedelembé rohanni.“

„Oh ne aggódj jó öreg! csak te tégy úgy, mint mondám, s meglásd, nem leend alkalom tettedet megbánni. Még látni fogjuk egymást. . . Isten veled!“ . . .

Az ösmeretlen ifjú a jószívű öreget, szemében könynyel, szívében pedig maró fájdalommal hagyta el.

(Vége köv.)

Azt mondják . . . .

— U. . . . Mari k. a.-nak. —

Azt mondják, hogy a virágok
Elhervadnak télen;
Ugy az én kis galambom is
Elhervadt voln' régen;

De ő most is ékességben
Virágzik a kedves,
Szívem, — mint még virág körül —
Csak körötte repdes.

Csókban szívom ajkairól
A sok drága mézet,
Nincs tél nekem, de itt van a
Legvirulóbb élet.

Szép fúrtei: a zöld lombok,
Hó vállain csüggnék;
Égő szeme: forrása a
Legboldogabb üdvnek.

Dalolása: fülemile
Elbűvölő dalja;
Hogy ne volna holdog aztán
Ki őt látja s hallja?!

Hervadhatlan virágom vagy,
Az is leszesz nékem,
Lányka! még a zord télen is
Virítasz te szépen.

Ne mondja hát senki többé,
Hogy nincs virág télen,
A természetet is meghagyja,
A legszebbet épen.

Szamoskádi.

Mi az ujság?

— A „Presse“ írja: hogy Ő Felsége helybenhagyta a magyar országgyűlésnek nov. 15-re összehívását.

— A bécsi snjtohatóság a következő közleményt küldte meg a lapoknak:

„Amidőn Ő cs. kir. Felsége okt. 27-kén este, fél kilencz óraker a prágai cseh ideiglenes színházból kijöven, a kocsiba lépett volna: az ott csoportban álló népség kö-

zöl Palmer (angol hajókapitány) észrevevé, hogy közelében egy ember fölemelé kezét, melyben egy pisztolyt tartott. A kapitány lenyomá azon ember kezét, megragadá őt melléné fogva s ekkor ezen ember a pisztolyt kabátja oldalzebebe csuszátá. Ezen embert megismerték, hogy Pust Antal nevű szabólegény. Elfogatásakor egy fekete selyemkelmébe takart csomagot vetett a földre. A csomagban lőpor, három gyutacs s két postagolyó volt takarva. A pisztoly golyóval volt töltve s mindkét kakasa fel volt huzva, azonban gyutacs nem volt rajta. A pisztolyt a színház főbejárása előtt két fiatal ember találta meg. A tettes, aki nő ember s három gyermek atya, átadatott a prágai országos törvényszéknek.“

— Sz. kir. Debreczen város folyó év 1866. október 29-kén tartott tanácsülésből 7096. sz. a. kelt — és szerkesztőségünközhöz (közlés végett) beküldetett sorok — következőzöndök:

„A debreczeni gyógyszerész-testület folyó évi október 6-kán tartott gyűlésében azon nemes és igen jótékony czélu határozatot hozta, hogy az eddig gyakorlatban volt új évi ajándékok osztogatását, melyek a számlákkal szétküldetni szoktak beszünteti, s helyett évenként 70 afrtot ad be a Testület a városi alapítványi pénztárba mindaddig még ezen öszveg magát kamataival együtt 1000 afrointra kinövi, s akkor ezen öszveg „Debreczeni gyógyszerészek alapítványa“ czimen a helybeli polgári kórház javára fog fordítatni. — A Testületnek ezen határozata a városi Tanácschoz bejelentetvén, folyó évi október hó 29-kén tartott tanácsülésben a legméltóbb halósági elismeréssel fogadtatott, s ezért a tisztelt Testületnek a legmelegebb köszönet levélben kifejezetett. Kelt Debreczenben 1866. október 29-kén tartott tanácsülésből. Szó illó s y J á n o s, polgármester. A s z a l a y J ó z s e f, főjegyző.

— (Hó.) A budai hegyek magasabb hegyormai pár nap óta már hótól fehérlenek.

— A kolera nem járvány többé Pesten, péntek reggeltől szombat reggelig egyetlen kolera halálesetet sem jelentettek be. Augusztus 19-ke óta ez volt az első nap, melyben a járványnak áldozat nem esett.

— (Zsidók babonája.) Páparól írják, hogy ott eddig legtöbb áldozatot vitt a járvány a zsidók közül; azt gondolták tehát ki az előjárók, hogy összeszedtek 200 forintnyi készpénzt a községben s azzal egy árva fúnt és leányt kiházasítottak, és — a temetőben eskették össze őket. A halottas kamra előtt volt megterítve a lakodalmi asztal s míg a vigadók zenező mellett siettek elfogyasztani a mindenfelől kihordott lakomai étkeket és veresbort, addig nyolcz halottat vittek el mellettök s temették el hátuk mögött. Este hét óraker aztán fákllyákkal, zenezőval póznákra kötött kendőket lobogtatva kísérte be tömérdek nép az új párt a városba, erősen kiáltozva, hogy az Isten vigye el Pápa városról a kolérát, mire a gyermekek toruk szakadtából éljenek. Nem hallatlan az ilyen vakhiti a XIX-dik század második felében, — kiált föl a tudósító — és épen a zsidóknál, akik között annyi olvasott ember van, s kiknek vallása oly szigoruan tilt minden bálványozási és varázslati babonáságot!

— Tizenegyemeletes házat építenek Párisban kísérletül. Ez épületnek nem lesz lépcsője, hanem géppel szállítják föl a lakókat az emeletre. Ha a kísérlet sikerül, még több ily magas házzal is meg akarják a lakosokat örvendeztetni.

— (Éneklő egerek.) Éneklő egereket vettek észre Zarándon, Aradmegyében, s ez egerek éneklése sokban hasonlított a kanári madarakéhoz. Először nem hitték, hogy egerek így énekelni tudjanak, de meglesték következő módon: a házi gazda ebéd után ledőlven a pámlagra, félálomba merült; egyszerre csak sajtáságos éneket hall, kinyitja szemét, anélkül hogy megmozdult volna, s a szoba közepén látja az éneklő egeret. Legalább így írja ezt az aradi lap.

